

A nők felvételi jelentkezéseinek sajátosságai

Esélylatolgatás a felvételi eljárás 2012-es változásai nyomán

Garai Orsolya

Szinte már axióma, hogy a felsőoktatás tömegessé válásával párhuzamosan a fejlett országok mindegyikében magasabb arányban jelentkeznek és jutnak be a nők a felsőoktatásba, mint a férfiak. Ez a tendencia hazánkban sem alakult másképpen, ami nem jelenti feltétlenül azt, hogy a bejutási esélyeik is jobbak lennének.

Az általunk feltett kérdés, hogy vannak-e alapvető nemi különbségek a hazai felsőoktatási felvételi jelentkezők demográfiai jellemzőiben, illetve a jelentkezési tendenciákban. Másik elemezni kívánt problémakörünk a 2012-es ösztöndíjas jelentkezési keretszámok nagymérvű csökkentésének kihatása a női jelentkezőkre. Ennek megfelelően az elemzés alapjául az Educatio Kft. felsőoktatási jelentkezési adatai szolgálnak, a vizsgálatba a 2009–2012-es évek általános felvételi eljárásának adatbázisait vonjuk be.¹

Hipotézisünk, hogy a keretszámcsökkentések a női jelentkezőket jobban érintik, mint a férfiakat, mivel a változás azokon a képzésterületeken, szakokon – elsősorban a gazdaságtudományok, bölcsészettudomány, társadalomtudomány képzési területek, illetve az osztatlan jogászképzés terén – a legerőteljesebb, ahol a nők felülreprezentáltak, azaz a „feminin” képzési területeken (Fényes, 2011). Arra is kíváncsiak vagyunk, hogy vajon az ösztöndíjas helyek csökkentése a legjobban érintett helyeken – gazdaságtudományok terület, illetve a jogászképzés – milyen változásokat hoz az önköltséges, illetve ösztöndíjas jelentkezések számában, arányaiban és vannak-e nemi vonatkozásai.

¹ A vizsgálatba csak az első helyes jelentkezéseket vontuk be.

Demográfiai háttér

1. táblázat. Jelentkezők száma és aránya nemek szerinti bontásban

	2009		2010		2011		2012	
	%	szám	%	szám	%	szám	%	szám
Férfi	43,0	54 685	42,9	60 170	43,4	61 220	44,3	48 816
Nő	57,0	72 614	57,1	80 133	56,6	79 729	55,7	61 425
Összesen	100,0	127 299	100,0	140 303	100,0	140 949	100,0	110 241

Forrás: Jelentkezési és felvételi adatok, 2009., 2010., 2011., 2012. általános felvételi eljárás. Educatio Nonprofit Kft.

2009 és 2012 között a normál felvételi eljárásban jelentős aránymódosulás a férfi és női jelentkezőkben nem történt. A nők továbbra is 10% feletti aránytöbbséggel rendelkeznek, bár ez az előny mintha az utóbbi két évben zsugorodna, ha nem is számottevő mértékben.

Ha nemi bontás szerint nézzük a többi rendelkezésünkre álló demográfiai mutatót, akkor azt tapasztalhatjuk, hogy ezen a téren semmilyen karakterisztikusan kiugró különbség nem észlelhető férfi és női jelentkezők között. Átlagéletkorukban nem találunk fél évnél nagyobb különbséget egyik vizsgált évben sem, az állandó lakcímként megjelölt települések típusa szerint sincsenek jelentős eltérések. Minimálisan mutatkozó településhierarchián belüli különbség alapján annyit kijelenthetünk, hogy míg a férfi jelentkezők inkább a fővárosi és a megyeszékhelyeken élők, addig a nők a nagyközségekben és még inkább a községekben lakó jelentkezők között felülreprezentáltak.

Az előképzettségre vonatkozó mutatókban már nagyobb eltéréseket észlelünk a két nem jelentkezői között. A közoktatás kibocsátási területének négy legjellemzőbb bázisát tekintve nem meglepő módon arra az eredményre jutottunk, hogy míg a női jelentkezők a gimnáziumokban, addig a férfiak a szakközépiskolákban végzettek között felülreprezentáltak. Ezzel analóg módon a lényegesen alacsonyabb létszámú technikai végzettségű jelentkező háromnegyed része is férfi. A szintén kevés jelentkezőt kibocsátó két tannyelvű gimnáziumok kétszeres arányú női fölényével kapcsolatosan felmerülő gondolatokkal viszont eljutottunk a jelentkezéskor nyelvvizsgáért többletpontot igénylők, azaz a nyelvvizsgával rendelkezők vagy nem rendelkezők oly nagy publicitást kapott problémájához. A vizsgált években 3–5%-kal (a 2012-es adatok még nem állnak rendelkezésünkre) magasabb volt a nyelvvizsgával nem rendelkező férfiak aránya. Ezzel ellentétben a felsőfokú C típusnak megfelelő nyelvvizsgát igazolók között 2–3%-kal, a középfokú C típusnak megfelelő nyelvvizsgát igazolók körében fél-másfél százalékkal magasabb a nők részesedése.

Jelentkezési tendenciák

A felvételi jelentkezések elektronikus úton történő benyújtása az elmúlt 4 évben 37%-ról 66%-ra emelkedett. Ezen a területen a nemek összehasonlításában a férfiak állnak az élen. Bár a férfi e-jelentkezők előnye 13%-ról hétre csökkent az idei évben, a nők még mindig konzervatívabbnak mutatkoznak a jelentkezési technikák kiválasztásában.

A vizsgált négy évben a nők 55–57%-os felvételi részesedése a képzési szintek bontásában nem mutat egységes képet. Az alapképzés az egyetlen szint, ahol a hölgyek 3–4%-kal alacsonyabb arányban jelennek meg, mint a teljes jelentkezői csoportban. Bár a 2012-es felvételi eljárásban minimális mértékben csökkent mind a négy szinten a hölgyek részvétele, szerkezeti átalakulás nem történt. Általános tendenciaként elmondható, hogy az osztatlan és mesterképzések, valamint a felsőfokú szakképzés a nők körében lényegesen népszerűbb, ezeken a szinteken részesedésük megközelíti a kétharmadot.

A nappali és távoktatásos képzésekben mind a négy évben a férfiak minimális felülreprezentáltsága jellemző, levelező munkarendben általános létszámcsökkenésük ellenére 2012-ben is a hölgyek maradtak többségben. (A viszonylag kevés jelentkezőt vonzó esti tagozaton a nők aránya 58%-ról 50% alá csökkent, és ezzel ezen a munkarenden is a nőké fölé emelkedett a férfiak aránya.)

A tanulmányok finanszírozásának kérdése 2012-ben az ösztöndíjas helyek számának nagymértékű csökkentése miatt egyáltalán nem figyelmen kívül hagyható tényező, ezzel együtt a nemek közötti differenciálás terén nem tekinthetjük jelentős tényezőnek. A nők államilag támogatott/ösztöndíjas helyekre beadott első helyes jelentkezéseinek aránya mind a négy évben megegyezik az összes női jelentkező arányával, azaz a nők a támogatott/ösztöndíjas helyeken is csökkenő részesedést mutatnak. Az előbbi mozgással ellentétesen a költségtérítési helyeken kismértékben, de növekedett a nők aránya. Ezen mozgások okait a képzésterületek nemekre gyakorolt eltérő hatásában és ezzel összefüggésben a képzésterületek központi támogatásának megváltozásában érdemes keresni.

2012-ben 55 000-en választottak felvételi jelentkezésük során első helyen ösztöndíjas alapszakot, ez az előző év felvételi eljárásához képest egyharmados – 67%-ra történő – csökkenést jelent. A csökkenés a hölgyek esetében még ennél is 3%-kal nagyobb. A számok nyelvére lefordítva: az előző évhez képesti 27 000 fős alap ösztöndíjas első helyes jelentkezéscsökkenésből a férfiak 11 000-et, a nők viszont 16 000-et könyvelhetnek el. A visszaesés oka adataink alapján elsősorban a megváltozott képzésterületi, illetve szakos központi támogatás átalakulásában, az ösztöndíjas helyek csökkenésében keresendő. A veszteség női jelentkezők irányába tolódására magyarázatot viszont a nemek eltérő képzésterületi jelentkezési stratégiájában kereshetünk.

2. táblázat. Első helyen államilag támogatott alapszakra jelentkezők aránya nemek szerint (%), 2009–2012

	2009		2010		2011		2012	
	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő
Agrár	58,5	41,5	57,0	43,0	55,0	45,0	52,8	47,2
Bölcsészettudomány	26,2	73,8	25,7	74,3	26,9	73,1	26,1	73,9
Gazdaságtudományok	32,7	67,3	34,3	65,7	34,9	65,1	40,8	59,2
Informatika	90,5	9,5	90,0	10,0	89,0	11,0	85,6	14,4
Jogi	–	–	–	–	–	–	16,1	83,9
Jogi és igazgatási*	45,7	54,3	45,0	55,0	46,2	53,8	–	–
Közigazgatási, rendészeti és katonai *	–	–	–	–	–	–	61,2	38,8
Műszaki	81,3	18,7	81,4	18,6	81,5	18,5	78,8	21,2
Művészet	38,0	62,0	42,6	57,4	45,5	54,5	39,0	61,0
Művészetközvetítés	37,9	62,1	39,1	60,9	33,1	66,9	33,1	66,9
Nemzetvédelmi és katonai*	84,4	15,6	82,6	17,4	86,8	13,2	-	-
Orvos- és egészség tudomány	11,4	88,6	12,3	87,7	11,8	88,2	12,3	87,7
Pedagógusképzés	6,0	94,0	5,2	94,8	5,8	94,2	4,7	95,3
Sporttudomány	58,8	41,2	58,2	41,8	56,5	43,5	58,2	41,8
Társadalomtudomány	28,8	71,2	30,0	70,0	29,4	70,6	29,9	70,1
Természettudomány	51,7	48,3	52,0	48,0	51,5	48,5	51,2	48,8

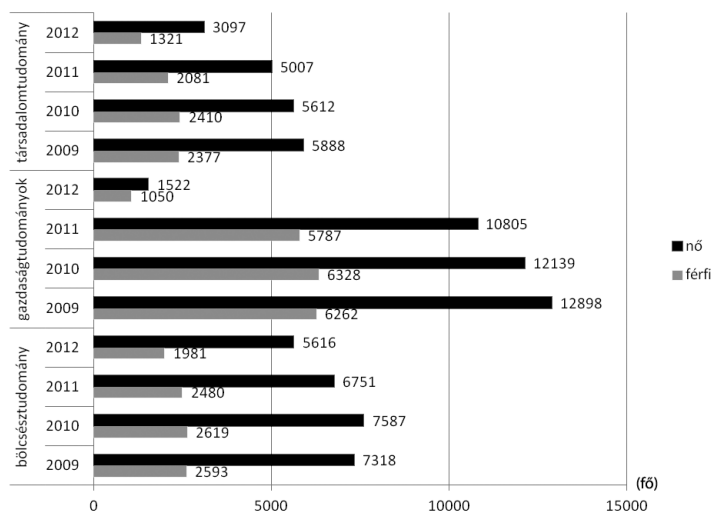
Forrás: Jelentkezési és felvételi adatok, 2009., 2010., 2011., 2012. általános felvételi eljárás. Educatio Nonprofit Kft.

* 2012-től a jogi és igazgatási képzési terület jogi, valamint közigazgatási, rendészeti és katonai képzési területre vált szét, utóbbihoz csatlakoztak a korábbi nemzetvédelmi és katonai képzési terület szakjai.

Ha a változás oldaláról közelítjük meg a dolgot, akkor elsősorban azokat a képzésterületeket kell megvizsgálunk, ahol a legnagyobb mértékben csökkent a támogatott helyek száma. Ezek az alapképzésben elsősorban a gazdaságtudományok terület, amely előirányzata a korábbi évben felvehető irányszám 5%-ára esett vissza, a társadalomtudomány, melyen 48%-ra csökkent és a bölcsészettudomány, melyen 66%-ra esett vissza a támogatott helyek száma. A vizsgált években mindhárom képzési területen erős női felülreprezentáltság jellemző, a bölcsészettudomány területen 72–73%, a társadalomtudományon 70%, a gazdaságtudományokhoz tartozó alapszakokon pedig 65–67% a női jelentkezők aránya. Az ösztöndíjak csökkentése által leginkább érintett területek a női jelentkezőkre nagyobb hatást gyakorolnak, mint a férfiakra. Volumenét tekintve ez a három képzésterület a legnagyobb jelentkezői vonzerővel bíró területek közé tartozik, egyedül a műszaki ékelődik be közéjük a „ranglista” második helyén. A 2012-es

általános felvételi eljárásban e három terület közül a társadalomtudományi területen 2600 fő körüli, a bölcsészettudományon pedig 1600 körüli első helyes jelentkezőszám-csökkenés észlelhető, de ezen a két területen ez nem járt együtt a nemek közti arányok megváltozásával. A gazdaságtudományok képzési terület a tárgyalt felvételi eljárási ciklus egyértelmű vesztese. 14 000 fővel kevesebben jelentkeztek a 2011-es évhez képest az 5%-ra zsuporodott ösztöníjas helyekre, ez a csökkenés a nők esetében körülbelül 9300 főt jelent. Arányok tekintetében ez a nőknél 65%-os részesedésről 60%-ra történő csökkenést eredményezett. Ez a nagyléptékű változás a költségterítéses helyekre való jelentkezések alakulása és az egyes gazdasági képzést nyújtó szakok külön ismertetése nélkül csak részben értelmezhető, ezért a gazdaságtudományok képzésterületet a későbbiekben részletesebben is elemezzük.

1. ábra. Első helyen államilag támogatott alapképzésre jelentkezők száma nemek szerint a bölcsészettudomány, a gazdaságtudományok és a társadalomtudomány képzési területen

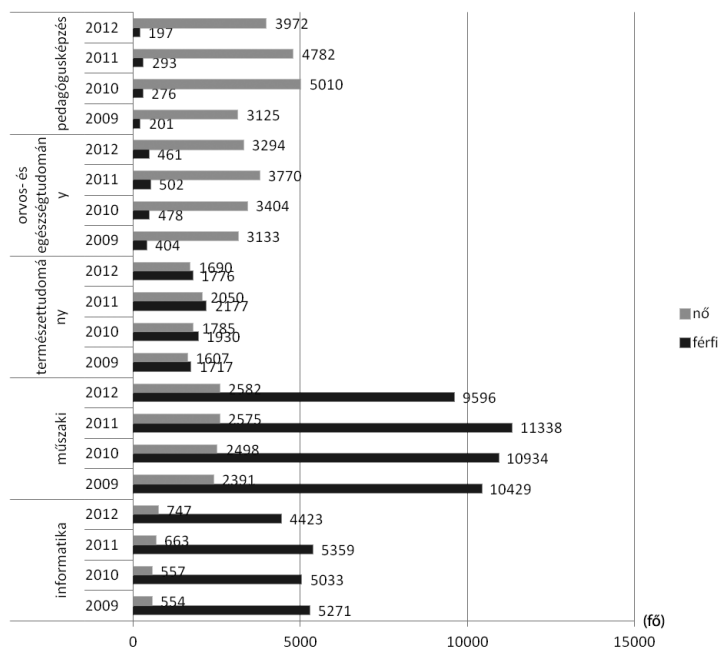
Forrás: Jelentkezési és felvételi adatok, 2009., 2010., 2011., 2012. általános felvételi eljárás. Educatio Nonprofit Kft.

A férfiak nőekkel szembeni bejutási esélyeit növeli a legújabb felvételi keretszám-módosítás is, mely szerint a 2012-es felvételi eljárásban meghatározott 27 150 ösztöndíjas helyet 5000-rel megnövelte a kormány. Mivel a részösztöndíjas helyek iránt alacsony érdeklődés mutatkozott, ezek egy részét az oktatáspolitikai által preferált és egyben a férfi jelentkezők által felülreprezentált területeken – műszaki, informatika, agrár, orvos- és egészségügyi, sporttudomány – ösztöndíjas helyekké alakították (Eduline).

Amennyiben a nők által leginkább preferált képzésterületek oldaláról nézzük a jelentkezési adatokat, akkor a nők által felülreprezentált képzési területek a pedagógusképzés, az orvos- és egészségügyi, a bölcsészettudomány, a társadalomtudomány, a művészet, valamint a gazdaságtudományok. A fenti 6 területből hármat már tárgyaltunk a változások érintettsége okán. A fennmaradó három terület közül az orvos- és egészségügyi terület jelentkezési

volumenében a 14 képzési terület közül a 7. helyet foglalja el, 2011-ben 4272 jelentkezőt vonzott első helyen, melyek 88%-a volt nő. Ez a terület az egyike a változások által legkevésbé érintetteknek, csupán 10%-kal csökkent az ösztöndíjas szakokra felvehető aránya, és körülbelül ennyivel is csökkent a jelentkezők száma a nemi arányok megtartásával. A pedagógusképzés területén minden vizsgált évben a legnagyobb arányú – 94–95%-os – a nők részesedése. A jelentkezési szám a 2011-es 5100-ról 4200-ra esett vissza, ebből 800 fő a hölgyek létszámának csökkenése. Az ösztöndíjas helyek száma az előző év 80%-ára csökkent. A művészet képzési területet általában véve alacsony jelentkezési létszám jellemzi, speciális volta miatt jelen tanulmány keretei közt nem elemezzük az itt zajló változásokat.

2. ábra. Első helyen államilag támogatott alapképzésre jelentkezők száma nemek szerint az informatika, a műszaki, a természettudomány, az orvos- és egészség tudomány, valamint a pedagógusképzés képzési területen

Forrás: Jelentkezési és felvételi adatok, 2009., 2010., 2011., 2012. általános felvételi eljárás. Educatio Nonprofit Kft.

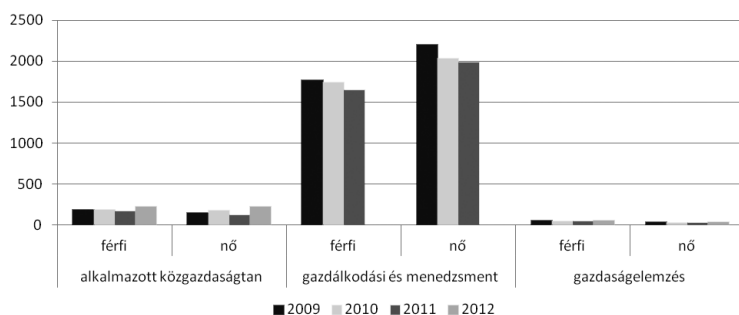
Ösztöndíjas osztatlan képzésben öt képzésterületen van lehetőség felsőfokú tanulmányok folytatására. A műszaki kivételével minden területen felülreprezentáltak a nők. Ezen belül az orvos- és egészség tudományi szakok (általános orvos, fogorvos, gyógyszerész) és a jogász képzés számolható az első három vizsgált évben a legtöbb államilag támogatott képzésre benyújtott első helyes jelentkezéssel. Míg azonban az előző évhez képest az orvos- és egészség tudomány képzésterületre ösztöndíjjal felvehető hallgatók aránya 30%-kal nőtt a 2012-es normál felvételi eljárás során, az ösztöndíjas jogászképzést megcélzóknak lehetőségei a 2011-es év 12,5%-ára zsugorodtak össze.

Az ösztöndíjas mesterképzések nők által leginkább preferált képzésterületei az orvos- és egészségügy, bölcsészettudomány, jogi, pedagógusképzés és a társadalomtudomány. Ezekben a területeken az egészségügyi képzések kivételével 10–20%-kal csökkent a jelentkezők száma 2012-ben az előző három évhez képest, de ez egyik esetben sem járt együtt a nemek közötti arányok jelentős eltolódásával.

Gazdaságtudományok

A gazdaságtudományok képzésterület, bár nem tartozik a nők körében legnépszerűbb területek közé, de a női jelentkezők aránya hosszú évek óta felülreprezentált rajta. Az első helyes államilag támogatott jelentkezések volumenében a 2009–2011 közötti három általános felvételi eljárás során magasan a többi terület feletti – 16 500–19 000 fő – vonzóképeséggel bírt. Nemcsak a finanszírozott képzések vonzereje volt kimagasló, ugyanezt a tendenciát tapasztalhattuk a költségterítéses képzések vonatkozásában is.

3. ábra. Gazdaságtudományok területhez tartozó alapszakok első helyes államilag támogatott helyekre jelentkezői nemek szerint – I.

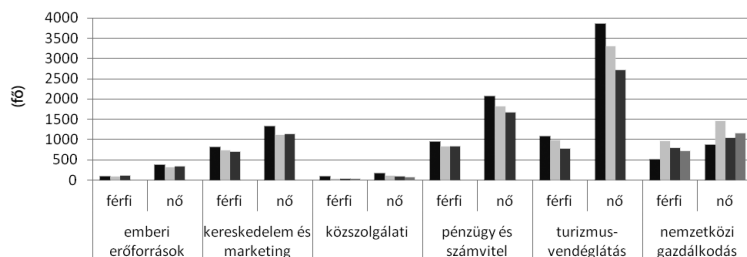
Forrás: Jelentkezési és felvételi adatok, 2009., 2010., 2011., 2012. általános felvételi eljárás. Educatio Nonprofit Kft.

A nők magasabb arányú jelenléte ezen a képzésterületen a szakok szintjén sokkal differenciáltabb képet mutatott az első három vizsgált évben. A gazdasági képzések körében jól elkülöníthetőek „férfias” és „nőies” szakok. A klasszikus közgazdaságtudományi képzéseken, mint az alkalmazott közgazdaságtan és a gazdaságelemzés, amelyeken a férfi jelentkezők erősen felülreprezentáltak, alacsony keretszám mellett viszonylag alacsony első helyes jelentkezői létszám jellemző. Férfi felülreprezentáltság a nagyobb jelentkezői érdeklődést kiváltó szakok közül egyedül a gazdálkodás és menedzsmentet jellemzi.

A képzésterület többi szakán a nők felülreprezentáltsága az általános tendencia, ezek közül is legnagyobb mértékben a gazdaságtudományok legtöbb jelentkezőt vonzó képzésén, a turizmus-vendéglátáson, illetve az emberi erőforrások alapszakon. A 2012-es változás, amely a képzésterület ösztöndíjas helyeit az előző évi 5%-ára csökkentette, nem egyformán érintett

minden szakot. Egyes képzéseken, amelyeket az oktatáspolitikai piacképesnek, jó elhelyezkedési eséllyel kecsegtetőnek gondolt, teljesen megszűnt az ösztöndíjas képzés. A megmaradt helyeken a klasszikus közgazdasági, elméleti képzést nyújtó két „férfias” szak, továbbá a közszolgálati és a nemzetközi gazdálkodás szak osztozik. Az új finanszírozási szisztéma láthatóan a nőket hozza hátrányos helyzetbe azzal, hogy a képzésterület „női” szakjain ezentúl minden esetben vállalniuk kell az önköltséget. Miután a lehetőségek szűkülésének következtében a gazdaságtudományok terület ösztöndíjas helyeire az alapképzésben 14 000 fővel kevesebben jelentkeztek, mint a 2011-es évben, kérdés, hogy az önköltséges helyeken megjelenik-e ez a csoport. Adataink alapján úgy tűnik, hogy az előző felvételi eljáráshoz képest a nők 3000, a férfiak pedig 1700 fővel növelték létszámukat az önköltséges gazdasági képzésekben, ami annyit jelent, hogy a nők körében 10%-kal magasabb a növekedés az önköltséges képzésben, mint férfiaknál. Mindezek ellenére összességében a 2011-es évhez képest a férfiak 3000, a nők pedig 6300 fővel kisebb létszámban vesznek részt a gazdasági képzésben (mindkét finanszírozási formát tekintve).

4. ábra. Gazdaságtudományok területhez tartozó alapszakok első helyes államilag támogatott helyekre jelentkezői nemek szerint – II.

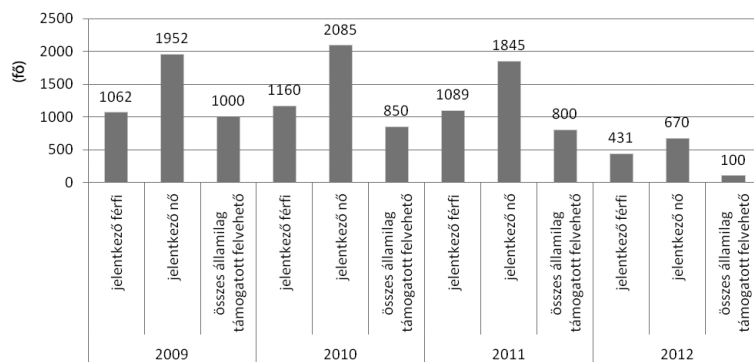

Forrás: Jelentkezési és felvételi adatok, 2009., 2010., 2011., 2012. általános felvételi eljárás. Educatio Nonprofit Kft.

Jogászképzés

A gazdaságtudományok képzési területen kívül az osztatlan jogászképzést érintette leginkább a korábbi nevén államilag támogatott, jelenleg ösztöndíjas helyek számának drasztikus – a tavalyi évi keretszám 12,5%-ára történő – csökkentése. A tavalyi 800 helyett az idei felvételi ciklusban már csak 100 ösztöndíjas helyre juthatnak be a jelentkezők, ezen belül is csupán fővárosi intézményeket, az ELTE, illetve a PPKE jogi karát választhatják. A két képző intézmény a férőhelyek 50-50%-án osztozik. Ezzel párhuzamosan, míg az összes jelentkező száma a tavalyi év 78%-ára esett vissza, az első helyen ösztöndíjas jogászképzést megjelölők aránya a tavalyi év 37%-ára csökkent.

5. ábra. Az államilag támogatott (keretszámok) és az első helyen államilag támogatott képzésre jelentkező férfiak és nők számának alakulása a jogászképzésben

Forrás: Oktatási Hivatal, Jelentkezési és felvételi adatok, 2009., 2010., 2011., 2012. általános felvételi eljárás. Educatio Nonprofit Kft.

Ha a jelentkezéseket a konkrét számok alapján vizsgáljuk, akkor az látható, hogy míg 2010-ben 2085 nő jelölt meg első helyen ezt a képzést, az idén már csak 670-en döntöttek így. Ha viszont a jelentkezők számát a támogatással felvehetőkével vetjük össze, akkor látható, hogy az ösztöndíjas helyekre történő jelentkezés mértéke nem csökkent a felvehető arányával azonos mértékben. Míg 2009-ben a túljelentkezés háromszoros volt, addig ez az idei évben tízszeres.

Az államilag finanszírozott jogászképzés iránti érdeklődés a vizsgált négy évben mindig a nők közel kétharmados fölényét mutatja. Bár a különbség a két nem között folyamatosan csökken, továbbra is kijelenthető, hogy a finanszírozott képzésben a nők felülreprezentáltak, ugyanakkor szignifikáns összefüggés a költségtérítéssel képzésben nemi vonatkozásban nem található. Látható tehát, hogy a jogi képzésből jórészt kivonuló állami támogatás a nőket lényegesen nagyobb mértékben érinti.

A finanszírozott képzésben realizált jelentkezőszám-csökkenés, mely körülbelül 1800 fő, nem kompenzálódott a költségtérítéssel helyeken. 1175 fővel kevesebb nő jelentkezett a 2011-es évhez képest ösztöndíjas helyre, viszont csupán 160-nal nőtt a jogászképzést önköltséges formában első helyen vállalók száma. Mindkét nem esetén közel azonos – 14% körüli – növekedés realizálódott az önköltséges helyeken 2012-ben az előző évhez képest.

A jogászképzésre első helyen jelentkezőket a képző intézmények szerint is érdemes megnézni. Az államilag támogatott helyek népszerűségi sorrendjében – nemre való tekintettel a sorrendben nincs különbség – az ELTE jogi kara áll az élen, a második pedig a PPKE-JÁK, tehát az a két fővárosi kar, amely a 2012-es felvételi eljárásban a megmaradt 100 ösztöndíjas helyen osztozik. Az őket követő vidéki intézmények közül a debreceni vonzotta a legtöbb jelentkezőt a finanszírozott helyekre. Az ösztöndíjas helyek töredékre csökkentése nem jelent jelentős jelentkezői volumeneltolódást a költségtérítéssel helyek irányába. A korábbi években finanszírozott helyekre jelentkezők eltűntek a rendszerből és nagy valószínűséggel többek között ez a csoport is alkotóeleme annak a közel 30 000-es tömegnek, amennyivel kevesebb felvételi jelentkezővel számolhattunk a 2012-es általános felvételi eljárásban a tavalyi évhez képest.

Ha az arányokat nézzük a költségtérítéses és a támogatott helyek viszonylatában, akkor megállapíthatjuk, hogy az elmúlt években a PPKE, a DE, illetve az ME jogi karain volt a legnagyobb az állami helyekre jelentkezők aránya. A jelentkezők finanszírozási forma szerinti megoszlása nemek szerinti bontásban az egyes karokon eltérő volt. A vizsgált években a legtöbb karon a nők aránya magasabb a férfiakénál az állami támogatást megjelölők között, kivéve 2009-ben az ME-ÁJK-t, 2010-ben, illetve 2011-ben pedig az ELTE-ÁJK-t. Azt a megállapításunkat, mely szerint a jogászképzéstől elvont finanszírozás elsősorban a nőket érinti, annyiban árnyalja a képző karok szerinti áttekintés, hogy a változások ugyan erősen befolyásolják a fővárosi képző helyekre irányuló jelentkezéseket, de az állami forráselvonások egyértelmű vesztesei azok a vidéki hölgyek, akik jelentkezései elsősorban a vidéki finanszírozott képzésekre irányultak volna, tehát feltehetően nem terveztek nagyobb léptékű regionális mobilitást.

Összegzés

A megvizsgált négy felvételi eljárás alapján nem találtunk a női és férfi jelentkezők között jelentősebb demográfiai eltérést. A diploma megszerzéséhez elengedhetetlen nyelvvizsga valamivel nagyobb arányban van a nők kezében a jelentkezés pillanatában. A két nem jelentkezési tendenciáiban már nagyobb különbségek mutatkoznak. Míg a férfi jelentkezők az alapképzésben felülreprezentáltak, addig a nők a többi három szinten, de leginkább az osztatlan képzésben. A nők legnagyobb arányú részvétele a munkarendek közül a levelezőn mutatható ki. A 2012-es felvételi eljárásban az ösztöndíjas helyek jelentős lecsökkenése miatt a nők önköltséges jelentkezései kismértékű aránynövekedést mutatnak az elmúlt évekhez képest. A legmarkánsabb különbség férfi és női jelentkezők között a képzésterületek megválasztásában mutatkozik. A változások által leginkább érintett képzésterületek, illetve szakok túlnyomó többségén a női jelentkezők felülreprezentáltak, így az ösztöndíjas helyek csökkenése a női jelentkezőket hátrányosabb helyzetbe hozza a férfiakkal szemben, különösen a gazdaságtudományok és a jogász-képzés terén.

Hivatkozások

- 2012-ben felvehető hallgatók keretszámai: http://eduline.hu/erettsegi_felveteli/2012/6/26/Keretszamok_2012_korrigalt_ferohelyek_VRN42Z#rss (Letöltés ideje: 2012. július 02.)
(Letöltés ideje: 2012. július 02.)
- Fényes H. (2011): A felsőoktatásban tanuló férfiak és nők tényleges mobilitása, státuszinkonzisztencia a nők oktatásbeli és munkaerő-piaci helyzete között. *Felsőoktatási MŰHELY*, 3. 86.

Felhasznált források:

Jelentkezési és felvételi adatok, 2009–2012. Educatio Nonprofit Kft.